

Eğitimin Yaşı

– Mesut Kaymakçı · 28 Aralık 2010

Bundan birkaç sene önce MEB'deki görevime ek olarak bir dershanede çalışıyordum. Ek olarak çalışmam bana ekonomik olduğu kadar tecrübe olarak da birçok değerler kazandırdı. Çünkü , dersane ortamı devlet dairesinden farklı bir yapıya sahip. Öğretmen ve öğrenci ilişkileri daha farklıdır. Dolayısı ile edinilen tecrübeler de farklı olabiliyor.

Dershanede çalıştığım dönemlerde yaşadığım bir olayı hiç unutamam. Dershanede 55 yaşlarında bir amca var. Sene başı olduğu için ben de amcayı oraya yeni alınan bir görevli sanıyorum. Bir ara çay içmek için kantine gittim. Bu amca da bana yaklaştı. Beraber çay içerken biraz kendinden bahsetti. Daha sonra anladım ki bu amca dershaneye öğrenci olarak gelmiş. Hatta daha önce de başka dershanedeymiş. Bu şirin beyefendinin anlattıkları içime işledi. Kendisi siyasete meraklı biriymiş. İçinde bulunduğu siyasi teşkilatta ne zaman yükselmesi söz konusu olunca rakipleri onu hep "diplomasızlığı" ile engelliyorlarmış. Tabii kendisi Anadolu'nun bir köyünde yetiştiği için eğitim alma imkânı olmamış. Daha sonra da evlenip çoluk çocuğa karışınca kendi eğitimine vakit ayıramamış. İşinden emekli olduktan sonra maaşını hanımına teslim ederek kendini bir dershaneye zor atmış. Bu arada ortaokulu (5. 6. ve 7. sınıflar) bitirmiş ve lise bölümüne geçmiş. Açık öğretim lisesi sınavlarına hazırlanmak amacıyla dershaneye gidiyormuş. Bana söylediği bir şeyi hiç unutamam. "Hocam, bundan sonra tek idealim var. Bir gün mutlaka ÖSYM'nin hazırladığı ÖSS'ye gireceğim. Kazanamayacağımı biliyorum ama yine de gireceğim." Amcayı dinlerken yüzümü gözümü zor tuttum ağlamamak için. Açıkçası biraz da kendimden utandım. Bizler eğitimin içindeyiz ama eğitimin değerini bilemiyoruz.

Bugün açık öğretim lisesi uygulaması çok güzel bir fırsat olmasına rağmen bu fırsatın ülkemizde yeterince değerlendirilemediğini düşünüyorum. Açık öğretim liselerinde devam zorunluluğu yok. Dolayısı ile isteyen sınavlara evde isteyen az önce bahsettiğim amca gibi dershaneye giderek sınavlara hazırlanabilir. Bu demek oluyor ki bir insan isterse kendi işini takip ederek eğitimine devam edebilir. Bu şekilde açık lise eğitimini alarak üniversite eğitimini de takip eden birçok insan tanıyorum. Hatta bir arkadaşım açık liseden sonra Boğaziçi üniversitesini kazanmıştı. Sürekli eğitim camiasında olduğum için bu tip örneklerden onarcasını verebilirim. Yani, yaşı ilerlediği halde açık liseyi ve üniversiteyi sonradan bitiren birçok insan tanıdım. Şimdi, bu yönden düşünüldüğünde lise diploması hatta üniversite diploması almak imkânsız olmaktan çıkıyor. Özellikle ev hanımları bu konuyu düşünebilirler.

Öğrenci velilerinin fedakârlığına kişisel olarak hayran kalmışımdır. Bu kişilerden biri de kendi babamdır. Veliler çocuklarının okuması için yiyeceklerinden, giyeceklerinden ve özel gereksinimlerinden fedakârlık yapıyorlar. Bir anlamda bütün ekonomik koşullarını zorlayarak çocuklarının okuması için çaba sarf ediyorlar. Ekonomik anlamda fedakarlık yapan bu insanlar çocuklarına eğitim noktasında örnek olmakta yetersiz kalabiliyorlar. Yani kitap okuyarak çocuklarına "okuyan insan modeli" örneği olamayan birçok veli var. Veliler çocuklarına tam olarak örnek olamadıkları için çocukların da derse karşı ilgisi az olabiliyor. Çünkü çocuğun bilinçaltında "Annem- babam eğitim almadan da hayatlarını sürdürebiliyor."

düşüncesi yatıyor. Dolayısı ile eğitime karşı biraz ilgisiz olabiliyor. Hâlbuki anne ve babalar evde kitap okuma saatleri belirleseler çocuklarına örnek olacaklar ve çocuklar da kitap okumanın önemini fark edeceklerdir. Bir öğrenci düşünelim ki anne babası sürekli kitap okuyor ya da açık lise sınavları ile bir üst kademeye geçmeye çalışıyor. Bu öğrenci ister istemez şöyle düşünecektir: "Benim annem – babam bu yaşta halen okumaya çalışıyorsa ben neden daha fazla mücadele vermeyeyim?" Anne ve babalar çocuklarından ümit ettikleri davranışı en başta kendileri sergilemeleri gerekir. Hatta örnek olmak amacıyla davranışınlar veya davranışınlar muhakkak çocuklar büyüklerini örnek alıyorlar. Büyükler televizyonun karşısında saatlerini geçirirken çocukların kitap okumasını beklemek çocuklara karşı haksızlık olur. Çok önceden bir öğretmen varmış. Bu öğretmen fark etmiş ki çocuklardan birinin dersleri kötüye gidiyor. Durumu tam olarak öğrenmek için çocuğun babasını mektebe çağırmış. Babası ile konuşurken öğrenmiş ki çocuk aşırı şekilde akide şekeri yiyor. Sonra çocuğun babasına demiş ki "Sen git, kırk gün sonra gel." Çocuğun babası gitmiş. Kırk gün sonra gelmiş ve demiş ki öğretmene : " Kırk gün sonra gelin demiştiniz; geldim, buyurun" Öğretmen çocuğun babasına bir daha akide şekeri yememesi gerektiğini söylemiş. Baba merakla neden bunu kırk gün önce söylemediğini sormuş. Öğretmen de : " Kırk gün önce ben de akide şekeri yiyordum ve çocuğa yeme deseydim etkili olmazdı ." demiş. Bu hikâyeden hareketle anne ve babalar çocuklarının ve kendilerinin geleceği için hem kitap okumalılar ve eğitimlerine bir üniversite bitirene kadar devam etmeliler. Yoksa kuru kuruya çocuğa fedakârlık etmek yeterli gelmez. Çocuklara örnek olmalılar.

" Ben bu yaştan sonra okuyup da ne yapacağım." gibi yanlış düşünceleri hepten içimizden atmalıyız. Hayat fırsatlarla doludur. İnsana ne zaman ne gibi bir fırsat geleceği bilinmez. Her kazanılan kaybedilse bile eğitim kaybedilmez. Çünkü o insanın tamamen içindedir. Nereye gitse eğitimini de götürür. Eğitim uzun soluk bir yatırımdır ve meyvelerini toplamak zaman alır. Fakat, en güçlü ve en verimli yatırımdır.

Mesut Kaymakçı

at the point of being
finished